

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Ὀριγενους Των Εις Το Κατα Ματθαιον Εξηγητικων Τομος ιδ'. Origenis
Commentariorvm In Evangelivm Secvndvm Matthaevm Tomvs Decimvs
Qvartvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

munditiam capax reperitur, ita vt hæc in eo exarentur Spiritu Dei vivi. At inquiet aliquis impie nos fortasse agere, qui propter arcanum divinorum scriptorum & reconditum sensum, hæc cum elucidare & declarare posse volumus, & lucem ijs afferre conamur, etiam si, vt id ita ponamus, eorum sententiam accurate assecuti videamur. Ad id respondendum est, quod si ij quibus hæc intelligere datum est, quid sibi agendum sit, teneant; nos certe qui in rerum quæ hic significantur, profunditatem penetrare non posse fatemur, etiãsi rudiorum aliquatenus intelligentiam loci hujus percepimus, nonnulla quidem ex ijs quæ sive Dei nutu & gratia, sive proprio Marte post multam disquisitionem & examen reperisse videmur, nos tradere literis non audere dicemus; nonnulla vero aliquatenus exponere, cum nostrj, tum eorum gratia qui hæc legent. Sed hæc propter occultum Parabolæ sensum in nostrj defensionem dicta sint. Ad quatum autem illud, quondam homo ille Rex Parabolæ cum servis suis rationes putare voluerit, id circa prænuntiatum judicij tempus contingere dicemus. Probant illud Parabolæ duæ; quarum vna versus Evangelij hujusce finem, altera in Evangelio secundum Lucam continetur. Et ne ipsum contextum proferentes, longius oratione producamus, cum vnicuique volenti eas ex ipsa Scriptura petere facile sit, id vnum dicemus; Parabolam quæ apud Matthæum extat, illud proponere: *Sicut homo peregre proficiscens vocavit servos suos, et tradidit illis bona sua, Et vni quinque, alij autem duo, alij vero vnum talentum, deinde autem res sibi traditas certa hæc ratione administrarunt, Post multum vero temporis venit Dominus servorum illorum; & iisdem verbis scriptum esse posse illum rationem cum eis: tum confer cum istis: Et quum accepisset rationem ponere, & animadvertente peregrinationem patrisfamilias tempus illud appellasse, quo Dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino; adventum autem ipsius, quum post multum tempus venit Dominus servorum illorum, tempus judicij in consummatione, nam post multum temporis venit Dominus servorum illorum, & ponit rationem cum eis, & fiunt quæ deinde scripta sunt. At quæ à Luca tradita est docet apertius, Hominem nobilem abijisse in regionem longinquam accipere sibi regnum & reverti, abeuntem vocasse decem servos, & dedisse eis decem minas, & dixisse: *Negotiamini dum venio; nobilem autem virum hunc civibus suis exolum qui miserunt legationem post illum, cum nollet cum super se regnare, reversum esse accepto regno; cumque jussisset**

Math. 13.
14. 15.

Luc. 19. 12.
& seq.

Α λοντις 249 ο δὲ πρῶτος πρὸν καὶ μισθὸν ἔχων
 ἑσθραῖα γρημαίτων ἔχων διλοπικὰ ταῦτα,
 περὶ αὐτοῦ ταῦτα εἰρηνίσαι, καὶ δεκά * καὶ
 ἑσθραῖος ὅτι ἔγνω ὅτι ἐπιθυμῶν ἀπὸ τοῦ βα-
 λμου. λικτόν ἔχει παρὸς τὸ τοῦ, ὅτι μὴ ἀκε-
 ραῖς εἰληφίτες αὐτὸ νοεῖν, εἶδασιν ὅτι παρὰ τὸν
 αὐτοῖς, ἡμεῖς ὅτι οἰμολογοῦμεν τὴν ἀποκρίσιν
 τῆς διάνοιαν ὅτι ὁ βάθος τῆς διανοίας ἐστὶ τὰ
 ποῖς, εἰ καὶ πνα παρὰ τὴν ἀείνοια ἐπὶ ποῖν
 λαμβάνομεν τῆς τῆς ποῖν, φήσομεν ὅτι πνα
 B μὴ ἂν ἐκ πολλῆς βασιλείας καὶ ἐπιθυμῶν εὐελεῖν
 δεκαδῶν, ἢ πνα ἑστὶν τοῦ, εἶτα διὰ αὐτοῦ τῆς
 ἡμῶν τοῦ, ἢ τολοῦμεν ἐμπροσθεν γρημα-
 σι. πνα δὲ γυμνασίαι ἡμετέρας, καὶ πνα ἑστὶν ἐ-
 τὴν ἑσθραῖον ἑστὶν, ὅτι ποῖν οὐκ ἐπιθυμῶν ἀλ-
 λα ταῦτα μὴ ἀποκρίσιν ἔχων 249 ο τῆς ὁ βα-
 σιλείας βάθος: πότε δὲ ὁ ποῖν ἡ γέλασι ἢ τῆς
 ἀρχαῖος βασιλείας ἀφ' ἑσθραῖος σωματικῶν ἄλλων
 μὴ τῆς δέλων αὐτῶ, φήσομεν ὅτι ποῖν ἀεὶ τῆ
 κεκρυμμένον τῆς κλειπῶς κλειπῶς ὁ ποῖν γυμ-
 νάσι. πρὶντα δὲ τῆς, μία μὴ πνα τῆς πλῆ-
 ταῖς τῆς ἀσθραῖον διαγνώσιν ἑσθραῖον,
 μία ὅτι ἐκ τῆς τῆς λουκῶν. ἢ πνα μὴ αὐτῆς οὐ-
 πιδέμενοι τὴν λικτὸν μηκύνον τῆς λόγος, διου-
 μῶν τῆς βασιλείας ἀπ' αὐτῆς τῆς γαστρῶς γα-
 βειν, φήσομεν ὅτι μὴ τῆς μεταστῆν ἀσθραῖον
 ὅτι διλοπικὰ ὅτι αὐτῶ ἀφ' ἑσθραῖος ἀποκρίσιν ἑσθ-
 ραῖος τῆς ἑσθραῖος, καὶ ἀφ' ἑσθραῖος αὐτοῖς ὅτι
 ἑσθραῖον αὐτῶ, καὶ τῆς μὴ πνα, τὰ δὲ
 δύο, πνα δὲ ἐν τῆς λαπῶν, εἶτ' οὐκ ἔστιν πνα πνα
 ἀεὶ τῆς ἑσθραῖον μὴ α, καὶ μὴ πνα χροῖον
 ἑσθραῖον ὁ κλειπῶς τῆς δέλων οὐκ ἔστιν, καὶ αὐτῶς
 λικτὸν γέλασι ὅτι καὶ σωματικῶν μετ' αὐτῶ
 λόγος. καὶ * σωματικῶν τῆς. καὶ ἀφ' ἑσθραῖον ἀ-
 αὐτῶ σωματικῶν, καὶ ὅτι ὅτι ἀποκρίσιν αὐτῶ μὴ ἑσθ-
 ραῖος τῆς οὐκ ἔστιν αὐτῶ, τῆς χροῖον καὶ ὅτι ἐσθ-
 ραῖον ἐστὶν ἐν τῆς σωματικῶν, ἐκ δὲ μὴ αὐτῶ τῆς
 κλειπῶς, ὅτι διλοπικὰ δὲ αὐτῶ, ὅτι μὴ πνα χροῖον
 ἑσθραῖον ὁ κλειπῶς τῆς δέλων οὐκ ἔστιν, τῆς πνα
 πνα ἑσθραῖον ὁ κλειπῶς τῆς δέλων οὐκ ἔστιν, καὶ
 σωματικῶν μετ' αὐτῶ λόγος, καὶ τῆς ἑσθραῖον ἢ ὁ
 τῆς λουκῶν ἀφ' ἑσθραῖος πνα πνα, ὅτι ὁ γέλασι δὲ-
 δεσποῖς παρὰ τοῖς εἰς χροῖον μετῆν, καὶ ὅτι
 ἑσθραῖον βασιλείας, καὶ ἑσθραῖον παρὰ τοῖς
 ἑσθραῖος δέλων δέλων, καὶ ἑσθραῖος δέλων μετῆν,
 καὶ ἑσθραῖον αὐτοῖς. ἀσθραῖον αὐτοῖς ἐστὶν ἑσθ-
 ραῖον. ἑσθραῖος δὲ ὁ γέλασι ἀφ' ἑσθραῖος μετῆν
 ἑσθραῖον τῆς δέλων πνα πνα ἀποκρίσιν ἀσθραῖος
 ἑσθραῖον αὐτῶ, ἢ δεκατῶν αὐτῶ βασιλείας ἑσθραῖον

* C. R. 107
110710

* C. R. 107
110710

quod is mysteria & (ἱερωτάς) initiationes non laudabiliter subditis suis tradidisse dicitur; ille autem dignis mysteria Dei, & instar mysteriorum (τελετάς) initiationes is, inquam, (ἱερωτάς) initiationem dixerit ab eo factam fuisse, cum eos sacra docuit; cujus initiationis ope sermones editi sunt ea virtute præditi, ut Evangelium Iesu per uniuersum orbem fuerit promulgatum, & per diuinam initiationem omnem animam comprehenderit, quam Pater trahit ad Filium; iuxta id quod à Seruatore scriptum est: Nullus uenit ad me, nisi Pater qui misit me traxerit eum; & idcirco eorum sermo qui ad promulgandum Evangelium Dei gratia legati sunt, & prædicatio

1. Cor. 2. 4. Non in persuasibilibus sapientie uerbis, sed in ostensione Spiritus & uirtutis ad eos facta est, ad quos sermones doctrinæ Iesu consummati sunt. Tu uero obseruabis quod, & quibus rebus significandis uox illa, consummatit, adhibita est. Exemplum uero ex eo Evangelij loco petes, ubi quinam sint beati Christus aperit, ipsique doctrinæ suæ præcepta tradit; cui subiungitur: Et factum est quum consummasset Iesus uerba hæc, admirabantur turbæ super doctrinam eius. Cautè uero & prudenter refertur illud: Consummatit Iesus sermones istos, ad obscuriorem & magis reconditam parabolam, qua assimilatum est regnum cælorum homini regi, qui uoluit rationem ponere cum seruis suis; præterea uero & ad ea quæ ante illam scripta sunt, refertur. Cæterum Quum consummasset Iesus sermones istos, quos in Galilea circa Capharnaum protulerat, tunc inde migravit, & uenit in Iudææ finibus, qui alij erant ac ipsa Galilea: uenit autem ad Iudææ fines, non in mediam ipsam regionem, sed quasi ad extrema illius: illuc secuta sunt eum turbæ multæ, quas in finibus Iudææ sanauit, ultra Iordanem in quo baptismus conferebatur. Notabis uero discrimen quod turbas inter quæ simpliciter secuta sunt, & Petrum intercedit, aliosque qui omnibus relictis secuti sunt, & Matthæum qui surgens secutus est; non simpliciter quidem secutus est, sed postquam surrexit: magnum illud est additamentum; Postquam surrexit. Nonnulli certe sunt, qui semper plurimarum turbarum instar sequuntur, nec tamen confurrexerunt, ut sequerentur, nec omnia prius ad se pertinentia dimiserunt; qui uero postquam surrexerunt, subsecuti sunt, oppido pauci sunt; & isti quidem in regeneratione super duodecim thronos sedebunt. Porro si quis sanari uult, Iesum sequatur.

1. Cor. 6. 44.

1. Cor. 2. 4.

Matth. 7. 28

Matth. 11. 1. & 13. 53.

Matth. 19. 2

Matth. 9. 15.

Matth. 19. 18.

μυστήρια ἢ τελετάς οὐκ ἐπαγγέταί. ὁ δὲ περὶ μυστήρια θεοῦ τοῖς ἀξίοις, ἢ ἀγαθοῖς τοῖς λαοῖς τοῖς μυστηρίοις τελετάς, αἱ τοὶ ἐπιτελετῶν ἐπινοήσασαι αὐτοῦ, οἱ ἢν τελετῶν αἰεταίσας οἱ λόγους διωαπῶν, ὡς κηρυχθῆναι ὁ διαγγέλοι ἰησοῦ ἐν ἔλω τῶ κόσμῳ, ἢ κηρυχθῆναι τῶν θεῶν τελετῶν πᾶσι ψυχῆς, ἢν ἕλκει ὁ πατήρ φωνῆ τῶν ἁγίων ἢ ὁ εἰρημῶν ἁπὸ τῶ σωτήρι. ὁ δὲ ἰησοῦς ἔφη φωνῆς με, ἐὰν μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐλάσῃ αὐτὸν. ἂν τὸ ἢ ὁ λόγους τῶν ἁγίων θεοῦ ἀποσβῆδόντων ὁ διαγγέλοι, ἢ ὁ κηρυχθῆναι αὐτῶν, οὐκ ἐν πιθόσφαις γέροντες λόγους, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πηδύματος δεινῶν, ὡς ἐπιλέσθασαι οἱ λόγους τῶ ἰησοῦ τῶ διδασκαλίᾳ, καὶ σὺ μὲν οὖν τῶν ὁσίων εἰρημῶν ὁ, ἐπίσης, καὶ ἐπὶ πῶσι. ἀντὶ δὲ τῶν δεινῶν ὁ ἐπὶ τοῖς μακαρισμοῖς, καὶ ἄλλῃ τῶ διδασκαλίᾳ. λέγει, ἢ ἁπὸ μῶν, οἱς ὁ πατήρ φωνῆ, καὶ ἐπέτατο τῶ ἐπίσης ὁ ἰησοῦς τῶν λόγους τῶν, ἔλεπλῶσαντο πῶν οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῶ διδασκῆ αὐτοῦ. αἰεταί φωνῆ καὶ τῶ. ἐπέσαν ὁ ἰησοῦς τῶν λόγους τῶν, ὡς ἐπὶ ἐχθῆς μὲν ὅτι τῶ μυστικῶν τῶν ἀποσβῆδόντων, καὶ ἢ ἀμοιῶν ἢ ἢ βασιλείᾳ τῶ ἔρασαν αὐτοῦ πῶ βασιλείᾳ, ὅπως ἐπέσαν στωαράν λόγους μὲν τῶ δάσαν αὐτῶ, ἐπὶ τῶ τῶ αἰωτῶ, εἰς τῶ φωνῆ αἰωτῶ ἀγαθῶν ἀμῶν πλῆν ὅτι ἐπέσαν ὁ ἰησοῦς τῶν λόγους τῶν, λαλοῦντες αὐτοῦ ἐπὶ τῶ βασιλείᾳ φωνῆ τῶν κηρυχθῆναι, τῶ μακρῶν οὐκ ἔστι, ἢ ἁπὸν εἰς τῶ τῶ ἰδαίᾳ ὅσα, ἢ πῶν τῶν φωνῆ φωνῆ τῶν βασιλείᾳ. ἔλεπ δὲ ἐπὶ τῶ ὅσα τῶ ἰδαίᾳ, καὶ ἢ ἐπὶ τῶ μέσῳ, ἀλλ' οἰοῦν τῶ ἀμῶν ἐπὶ ἀκολούθησαν αὐτοῦ ὄχλοι πολλοὶ, ὅς ἐπέσαν τῶ φωνῆ τῶν ὁσίων τῶ ἰδαίᾳ, φωνῆ τῶ ἰερδῶν, ἐπὶ τῶ βαπτισμῶ ἐπέσαν. τῶ φωνῆ δὲ ἀμῶν φωνῆ ὄχλοι ἀπλῶς ἀκολληθῆσαν, καὶ πῶν, καὶ τῶ ἄλλων ἀφίνταν πῶν καὶ ἀκολούθησαν, καὶ μετῆσαν, ὅς ἀμῶν ἀκολούθησαν αὐτοῦ. ἢ ἢ ἀπλῶς ἀκολούθησαν, ἀλλ' αἰεταί. μεγάλη ἢ φωνῆ τῶν φωνῆ, αἰεταί. εἰσαν οὖν αἰεταί μὲν ὡς ὄχλοι πολλοὶ ἀκολληθῆσαν, μὴ πῶ αἰεταί εἰσαν ἢ ἀκολούθησαν, μὴ πῶ ἀφίνταν πῶν τῶ φωνῆ φωνῆ. ὄλιγοι ἢ οἱ αἰεταί καὶ ἢ ἀκολούθησαν, οἱ καὶ κηρυχθῆσαν. αἰεταί τῶ πῶν λιχηνεσία ἐπὶ ἢ φωνῆ. πλῆν εἰ βῶλεται πῶ φωνῆ τῶ φωνῆ, ἀκολληθῆσαν τῶ ἰησοῦ.

ἢ ἁπὸ μῶν

ἢ ἁπὸ μῶν

ἢ ἁπὸ μῶν

ἢ ἁπὸ μῶν

masculum & foeminam fecit eos? & quae se-
 quantur; & propter haec: Et erunt duo in
 carne una, consequentem his verbis, In
 carne una, doctrinam subijciens, eam sci-
 licet: Itaque jam non sunt duo, sed una caro.
 Verum & illud quoque: Quod Deus conjun-
 xit, homo non separet, prohibebat quomi-
 nus qualibet ex causa vxorem repudia-
 rent. In expositione autem eorum quae e
 Genesi deprompta in Evangelio profes-
 rantur, illud observandum venit, quae vna
 serie scripta sunt, ita non pronuntiata fuisse;
 ego vero nec de iisdem fuisse dicta existi-
 mo, tum ijs qui ad imaginem Dei; tum
 illis qui de limo terrae, & vna e costis Adae
 facti sunt: vbi enim dictum est: Masculum
 & foeminam creavit eos, ad eos pertinet il-
 lud qui ad imaginem facti sunt; at vbi di-
 xit: Quamobrem relinquet homo patrem suum
 & matrem, & caetera, ad eos qui ad ima-
 ginem facti sunt non refertur, nam post
 illos assumto de terra limo hominem, &
 de ipsius costa adjutricem creavit Domi-
 nus Deus. Simul etiam nota de ijs qui ad
 imaginem facti sunt, dictum non esse, vir
 & vxor, sed masculus & foemina. Illud au-
 tem in Ebraeo observavimus, uirum per
 vocabulum, *Is*; masculum per, *zachar*;
 mulierem rursus per vocem, *Essa*; foemina-
 nam vero per, *Ankeva*, significari; nec
 enim vnquam mulier neque vir ad imagi-
 nem facti sunt, sed qui praestantiores sunt
 pro masculino; qui autem secundi, pro foemina
 habendi sunt. Quod si vero matrem
 & patrem homo reliquerit, adheret non
 foeminae, sed vxori suae, & in vnam car-
 nem ambo coalescunt, quandoquidem
 vir & vxor carne vnum sunt. Deinde vero
 exponens quid inesse debeat ijs qui a Deo
 facti digni sunt, subjungit Servator: Itaque
 jam non sunt duo, & vbicumque tandem
 viri cum vxore mutua est concordia &
 consensio, hujus quidem tanquam domini,
 illius vero praecepto huic obtemperantis:
 Ipse dominabitur tui, vere de illis
 dicere licet: *Iam non sunt duo.* Deinde quoniam
 id ei reservandum erat qui Deo ad-
 haeret, vnum Spiritum cum eo effici, post
 haec verba, *Itaque jam non sunt duo*, haec
 etiam, *sed caro vna*, de ijs dicta sunt qui a
 Deo fuere conjuncti. Ac Deus quidem is
 est qui duo in vnum compegit, vt ex quo
 mulier viro nubit, duo amplius non sunt;
 & quoniam conjunctionis autor est Deus,
 propterea ijs inest gratia qui a Deo con-
 juncti sunt; quod non ignorans Paulus
 connubium Verbo Dei consentaneum
 gratiam esse pronuntiat, quemadmodum
 castus calibatus gratia est, sic enim ait:
Volo omnes homines esse sicut me ipsum, sed

Α σίως γράμματα ἀρχαίως φασίματα, λέ-
 γαν τὸ. ὅσα ἀρέθωτε ὅτι ὁ κήσας ἀπὸ θεοῦ
 ἀρρεν καὶ θήλυ ἐποίησαν ἀδύς; καὶ τὸ ἐξῆς, καὶ
 ἑπιφέρων ἀδύς ἕστ. τὸ καὶ ἐστίν οἱ δύο εἰς ἓν ἑσὶν
 μία, ἀκλόστον τὰ, εἰς ἑσὶν μία, διδασκα-
 λία, τὴν. ὅτε ὅσα ἐπὶ εἰσὶ δύο, ἀλλὰ ἑστὶ μία.
 δυωπηπικὸν ὁ θεὸς ὁ μὴ ἀπολύσῃ τὴν γυναικα
 καὶ πάσῃ αἰτίας καὶ τὸ. ὁ ὁ θεὸς σὺν ἑστὶν, ἀ-
 θεσπος μὴ χωρίζῃ τὸ ἑσὶν τῆσιν ἑσὶν, καὶ
 ἐν τῇ ἐκ δόσει ἑστὶν τῆσιν ἑσὶν ἐν τὰ ἐστὶν.
 ἑστὶν ἑστὶν, ὅτι ἑστὶν ἐστὶν ἀλλήλοισι γυναικα
 μὴ εἰρήσῃ, ἐστὶν ὁ οἰμὴ ὅτι ὅσα ἐστὶν ἑστὶν
 ἑστὶν λέγῃσιν, ἑστὶν καὶ εἰκόνα θεοῦ γυναικα, καὶ
 ἑστὶν τῆσιν ἑστὶν τῆσιν ἑστὶν, καὶ μίας ἑστὶν πῶς
 ἀδάμ. ἑστὶν μὴ γὰρ λέλεκται. ὁ ἀρρεν ὁ θήλυ
 ἐποίησαν ἀδύς, καὶ ἑστὶν καὶ εἰκόνα ἑστὶν. ἑστὶν
 καὶ εἰπὼν. εἰκόνα τῆσιν καὶ ταλείλμει ἀθεσπος τῆσιν
 πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, καὶ ἑστὶν, ὅσα ἐστὶν
 καὶ ἑστὶν καὶ εἰκόνα. ὅσα ἐστὶν γὰρ ποτὶ ἐκείνων
 ἐπλασὶ κέστος ὁ θεὸς τῆσιν ἀθεσπος, καὶ κα-
 βίαν ἀπὸ τῆσιν ἑστὶν, καὶ ἀπὸ τῆσιν πῶς αὐτῶν τὴν
 βοήθον ἀμὴ ὁ θεὸς ὅτι ἑστὶν μὴ ἑστὶν καὶ εἰκόνα,
 ὅσα αὐτῶν καὶ γυνὴ εἰρήσῃ, ἀλλὰ ἀρρεν καὶ θήλυ.
 τῶν ὅτι ὅσα τὰ ἐστὶν ἐστὶν τετρακέστος, ἀμὴ μὴ
 γὰρ δηλώσῃ τῆσιν, ἑστὶν, ἀρρεν ὁ θήλυ, ἑστὶν, καὶ
 καὶ πάλιν γυνὴ ἐστὶν τῆσιν, ἑστὶν, ἑστὶν, ἑστὶν,
 βῆ. ὅσα ποτὶ γὰρ γυνὴ καὶ εἰκόνα, ὅσα ἐστὶν, ἀλλὰ
 ἀλλὰ οἱ μὴ ἀθεσπος ἐστὶν, ἀρρεν, οἱ ὅτι ἐστὶν, ἑστὶν.
 ἑστὶν. ἀλλὰ καὶ ἀ καὶ ταλίπῃ ἀθεσπος τὴν μὴ-
 τεσιν καὶ τῆσιν πατέρα, καὶ ταλίπῃ ἑστὶν ἑστὶν, ἀλλὰ
 τῆσιν γυναικα αὐτῶν, καὶ γυναικα, ἐστὶν ἑστὶν ἀμὴ
 καὶ γυνὴ, εἰς ἀμὴ μίας. εἰπὼν ἀθεσπος ὁ
 θεὸς ἑστὶν ἐν τῆσιν ἑστὶν σὺν ἑστὶν ἑστὶν ἑστὶν
 καὶ σὺν ἑστὶν ἑστὶν ἑστὶν, ἑστὶν ἑστὶν ὅσα τῆσιν
 τὸ. ὅσα ὅσα ἐπὶ εἰσὶ δύο, καὶ ὅσα γὰρ οἰμὴ καὶ
 συμφωνία καὶ ἀρμὴ ἀδύς ἑστὶν ὅσα γυναικα,
 τῶν μὴ ὡς ἀρχοντος, τῆσιν ὅσα τῆσιν τῶν αὐ-
 τῶν ὅσα κέστος, ἀμὴ ἑστὶν εἰπὼν ἐπὶ ἑστὶν
 τῶν τῶν τὸ. ὅσα ἐπὶ εἰσὶ δύο. εἰπὼν ἐπὶ εἰσὶν τῆσιν
 ἑστὶν τὰ καλλὰ μὴ ἀμὴ ὅσα γυναικα αὐτῶν ὅσα τῆσιν
 αὐτῶν ἐν πῶς, λέλεκται ἐπὶ ἑστὶν ἑστὶν τῶν θεῶν
 σὺν ἑστὶν ἑστὶν τὸ. ὅσα ὅσα ἐπὶ εἰσὶ δύο, τῆσιν
 ἀλλὰ ἑστὶν μία καὶ ὁ θεὸς ἑστὶν ὁ σὺν ἑστὶν τὸ δύο
 εἰς ἓν, ἵνα μὴ ἐπὶ ὅσα δύο ἑστὶν ἀμὴ ἑστὶν αὐ-
 τῶν γυναικα, καὶ ἐπὶ ὁ θεὸς σὺν ἑστὶν, ἀμὴ τῶν
 γυναικα ἑστὶν ἐν τῆσιν ἑστὶν σὺν ἑστὶν ἑστὶν,
 ὅσα ὁ παῦλος ἐπὶ τῶν ἑστὶν, ἐπὶ τῶν τῶν ἑστὶν
 ἀμὴ ἀμὴ γυναικα, ἑστὶν καὶ τῶν ἑστὶν ἑστὶν
 θεοῦ γυναικα ἑστὶν γυναικα, φάσκων. ὅσα δὲ
 τῶν ἑστὶν ἀμὴ ἑστὶν ἑστὶν ἑστὶν, ἀλλὰ ἑστὶν

Gen. 3. 16.
 1. Cor. 6. 17.

Gen. 11

junxit, homo non sepatet: at Phariseorum
 prafantiffimis dici potest: Quod ergo Deus
 conjunxit, nihil sepatret, neque Principatus,
 neque Potestas; nam qui conjunxit Deus
 omnibus potentior est, quæ quivis exco-
 gitata profere potuerit. Post illa Phari-
 seorum fermonem expendemus quem ad
 Iesum habuerunt his verbis: Quid ergo Moy-
 ses mandavit dare libellum repudij, & dimit-
 tere? Consentaneum erit super his locum
 è Deuteronomio petere, in quo de libro
 repudij agitur, qui talis est: Si acceperit
 homo uxorem, & habuerit eam, & non in-
 venerit gratiam, ante oculos ejus propter ali-
 quam fœditatem, & cætera, ad id vsque:
 Ne peccare faciatis terram, quam Dominus
 Deus tuus tradiderit vobis possidendam. Ego
 vero super ijs quæ in hac Lege continen-
 tur illud quarò, vtrum præter verba nihil
 in ea investigandum sit, quandoquidem
 eam non tulit Deus; an Phariseis id pro-
 ferentibus: Moyses mandavit dare libellum
 repudij & dimittere, necessum fuerit illud
 dicere: Quoniam Moyses ad duritiam cordis
 vestri permisit vobis dimittere uxores vestras;
 ab initio autem non fuit sic. Quod si quis ad
 Evangelium Iesu Christi, quod Legem
 spiritualem esse docet, ascenderit, hujus
 quoque Legis spiritualem sententiam re-
 quiret. Dicit vero qui tropologicam hor-
 um significatione aperire voluerit, quod
 quemadmodum à Paulo divina quam ha-
 buit gratiæ confisso dictum est illud: Mulier
 alligata est quanto tempore vir vivit: quod si
 dormierit vir eius, liberata est, cui vult nubat:
 tantum in Domino. Beatior autem erit, si sic
 permanserit, secundum meum consilium; pu-
 to autem quod & ego Spiritum Dei habeam: hic
 enim verbis istis: secundum meum consilium,
 ne despiciatur illud tanquam Spiritu Dei
 vacuum, recte subjunxit: Puto autem quod
 & ego Spiritum Dei habeam: ita & Moyfi,
 propter attributam ei legum ferendarum
 potestatem, adeo vt propter duritiam cor-
 dis populi, rerum nonnullarum, qua fas
 erat, & vxorum repudiandarum faculta-
 tem dederit, morem in his rebus gerere li-
 cebat, quas suoapte consilio fanciebat, vt
 pote lata super his quoque cum Spiritu
 Dei Lege; & dicit ille, si non aliqua qui-
 dem Lex spiritualis est; aliqua vero non
 est ejusmodi; Lex vero & illa est, spiritua-
 lem quoque hanc esse, & sensum illius spi-
 ritualem investigandum esse. Eorum au-
 tem memores quæ supra à nobis in hunc
 Isaiæ de libello repudij locum dicta sunt,
 matrem populi non accepto repudij libel-
 lo à viro suo Christo sponte discessisse pro-
 nuntiabimus; deinde vero postquam foe-

Α πος τῶ χριστοῦ; ἐν τῷ ἰσθμῷ οὐ γίνεσθαι πρὸς
 τὴν φαρισαϊκὴν λειτουργίαν. ὁ ὁ θεὸς αὐτῶν ζῶ-
 ῶν, ἀμ. θεσπος μὴ χωρίζεται. λέγειτο δ' αὖ
 πρὸς τὴν φαρισαϊκὴν κρίσιν. ὁ οὖν ὁ θεὸς
 αὐτῶν ζῶν, μὴδὲν χωρίζεται, μὴτε ἀρχὴ, μὴτε
 ἐξουσία. ἰσχυροὶ περὶ γὰρ ὁ σὺ βίβλας θεὸς πρῶ-
 των ὧν ἀνὸ μοῦσα τις νόσους ἀπέδωκεν. μὴ
 ταῦτα ἀφελήσῃ, ἀλλὰ τῶν φαρισαίων λόγον ἔν-
 ειπον τῶ ἰσθμῷ ἐν τῶ. τί οὖν μοῦσος ἐπέλεγετο
 δοῦναι βιβλίον διατάξεως, καὶ ἀπολύσει; βί-
 βλος δ' εἰς τὴν ἀφελήσῃ οὐκ ἔστιν ἡ ἀπολύσει; βί-
 βλος, ἡ ἡχοσρ ἔσται. ἐὰν δ' ἡ ἀφελήσῃ τὴν γυναικα, καὶ
 αὐτοκλήσῃ αὐτῆ, καὶ ἔπειτα εἰ μὴ ἔσται ἐνα-
 τιον αὐτῆ, ὅτι ἔστιν ἐν αὐτῇ ἀρχὴν ἀφελήσῃ,
 καὶ τὰ ἐξῆς, ἕως τῆ. καὶ ὁ μαινεῖται τὴν γῆν, ἢ
 κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσι ὑμῖν ἐν κρίσει. ἔπει-
 ὃ ἐν τοῖς κτ' ὁ νόμος τῶν, ποῦρον οὐκ ἔστιν πρὸς
 τὴν λέξιν χριστοῦ ἐν αὐτῶ, ἐπὶ μὴ ὁ θεὸς
 ἔδωκεν αὐτῶν. ἢ πρὸς μὴ τὴν φαρισαϊκὴν ἀναγ-
 κῆρας εἶρησαι, χρῆσασθὺν τῶ. μοῦσος ἐπέ-
 λεγετο δοῦναι βιβλίον διατάξεως, καὶ ἀπολύσει,
 π. ὅτι μοῦσος πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν
 ἐπέλεξε ὑμῖν ἀπολύσει τὴν γυναικα ὑμῶν,
 ἀπ' ἀρχῆς ὅτι ἡ γῆρον ἔσται. ἐὰν δὲ τις ὁπί
 διαγρηῶν αἰαθῆ χριστοῦ ἰσθμῷ δίδωσιν ὅτι ὁ
 νόμος πνευματικὸς ἔστι, καὶ τὰς ἐπισημῶν τῶ νό-
 μῳ πνευματικῶν τοῦ φησι καὶ αὐτῶ ὁ θεὸς
 ἔδωκεν αὐτῶν, ὅτι ὡς τῶ τῶ παύλα τῶ ἰσθμῷ
 ἐφ' ἡ εἰχε θεὸς χριστοῦ λέλεξε τῶ. γυναικα δίδει
 ἐφ' ὅσον χριστοῦ ἐπὶ αὐτῶ, ἐὰν δὲ κοιμη-
 θῆ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθερεῖται ὅτι ὁ θεὸς γυναικα
 μόνον ἐν κυρίῳ μακαριώτερον δὲ ἔστιν ἐὰν ὅτι
 μείνη, καὶ τὴν ἐμὴν γνώμην. δοκῶ δ' ἐκ τῶ
 πρῶτον θεοῦ ἔχειν ἐν τῶ τῶ γὰρ π. καὶ τῶν κ. ἢ
 ἐμὴν γνώμην, ἵνα μὴ καταφρονῆται ὡς κατὰ
 πρῶτον θεοῦ, καὶ ἐπὶ τῶ τῶ. δοκῶ κα-
 γὰ πρῶτον θεοῦ ἔχειν. ἔσται καὶ μοῦσος τῶ τῶ
 δίδωσιν αὐτῶ δὲ θεοῦ τομοδοτεῖν, ὡς αὐτῶ ὅτι
 πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν τῶ θεοῦ ὅτι τῶ ἡμ-
 πνὰ ἐν οἷς ἔν, καὶ ὁ ἀπολύσει τὴν γυναικα, ἢ
 ἀπὸ πρῶτον θεοῦ ἐφ' οἷς καὶ τῶ αὐτῶ γνώμην ἐνομο-
 δῆται, ὡς καὶ ἐν τῶ τῶ μὴ πρῶτον θεοῦ τῶ
 νομοδοσίας ἡμοδοσίας. καὶ ἐρεῖ ὅτι ὅτι πρὸς
 νόμος πνευματικὸς ἔστι, τῶ δ' ὅτι ἐπὶ τῶ τῶ
 νόμος δὲ ἔστι καὶ ἔσται, πνευματικὸς ἔστι καὶ ἔσται,
 καὶ ἐπισημῶν αὐτῶ ὁ πρῶτον θεοῦ. μαινεῖται
 ὅτι ἡ αὐτῶ ἡμῖν λελεγε τῶν εἰς ὁ τῶ τῶ
 καὶ τῶ βιβλίῳ τῶ διατάξεως ἔσται, φησι τῶ
 ὅτι αὐτῶν ἀπέλεξε αὐτῶ τῶ χριστοῦ ἢ μήτε τῶ θεοῦ, μὴ ἡχοσρ μὴ τῶ τῶ διατάξεως βί-

At amb. 15.7

Deuter. 24. 1, 9.

1 Cor. 7. 39. 40.

E

cretis, quod erat contrarium nolis, & ipsum A
 tulit de medio, affigens illud cruce, nam Paulus
 in eam quæ ex Gentibus * * siebant
 profelyti Israël. E domo ergo viri exijt
 prior conjux, quæ coram viro gratiam
 non invenit, quod foeditas in ea reperta
 fit; & postquam abijt, alteri sese appli-
 cuit viro, cui se submitit, sive virum hunc
 Barabbam esse dicendum est, quo Diabolus
 tropice significatur, sive nefariam aliquam
 Potestatem. Et vero quibusdam ex illa
 Synagoga contigit id quod in Lege priore
 loco scriptum est; alijs autem quod secundo
 3. postremus enim ille vir vxorem odio
 habuit, & ei tandem aliquando in fine re-
 rum repudij libellum, Deo id statuente,
 scribebat, eique in manus dabit, & illam de
 domo sua ejiciet; quemadmodum enim
 Gen. 3. 15. Inimicitias ponet serpentem inter & mulierem
 bonus Deus, & inter semen ejus, & semen
 illius; ita efficiet Deus, vt eam odio habeat
 postremus vir. Sunt vero nonnulli
 cum quibus vna virum habitare contingit
 minime eos odio habentem, cum in viri
 domo maneant, qui & eorum synagogam
 conjugem sibi sumit : sed & mortem
 obit interim postremus vir, tum fortasse
 i. Cor. 15. 26. quū Novissimus hostis Christi destruitur mors.
 At vtumlibet horum, sive prius, sive post-
 remum conjugi eveniat, Non poterit, in-
 quit, prior maritus qui eam dimisit, rever-
 tui recipere eam in vxorem; postquam pollu-
 ta est, quando abominabilis, inquit, facta est
 coram Domino Deo tuo. Sed hæc non vide-
 buntur istis congruere: Si plenitudo gentium
 Rom. 11. 25, 26. intraverit, omnis Israël saluus fiet; verum
 animadvertente an ad id responderi queat,
 quod si salutem adeptura est, necesse sit, vt
 reverto priore marito eam in conjugem sibi
 fumente, postquam polluta est, salu-
 tem consequatur. Meretricem quidem &
 repudiatam Sacerdos vxorem sibi non acci-
 plet; & quivis alius, vt pote Sacerdote
 inferior, quominus idem faciat, minime
 prohibetur. Sed si in vocatione Gentium
 meretricem quæsieris, hoc loco vitior:
 Ose 1. 2. Sume tibi vxorem fornicationum, & liberos
 Mat. 12. 5. fornicationum, & quæ sunt deinceps; quem-
 admodum enim sabbatum violantes in
 templo Sacerdotes crimine vacantes, ita qui
 dimissa priore conjugē vxorem fornicati-
 onis opportune ac tempestive ducit; &
 culpa vacat qui id facit mandato ejus ob-
 temperans qui quando & quatenus mere-
 trix non fit in vxorem sumenda, edixit:
 at quando id congruere visum est, sic ait:
 Sume tibi vxorem fornicationum. Sicut enim
 dominus est sabbati Filius hominis, nec

Α χρείερα σου ὄψε διγμοισι, ὁ δὲ Ἰωαναντίου
 ἡμῶν, ὅ ἐσὶν αὐτοῦ ἡρεῖ ἐκ τῆ μέσῃ παρθεναίουσας ἀν-
 τὸ παῖ τσαυρῆ, καὶ παυλὸς ᾗ εἰς τὴν ἀπό τῆ
 ἱσραὴλ * * παρθεναίουσας ἐξήλωσε. ἱσραὴλ
 δε λίνω ἢ παρθεναίουσας ἢ μὴ διεδοσθε γὰρ ἐ-
 ἐναρίον τῆ ἀιδεῖς, ὅ ἐσὶν ἀιδεῖς ἐν αὐτῆ ἀση-
 μουσῆ παρθεναίουσας, ἀπὸ τῆ οἰκίας τῆ ἀιδεῖς, ὅ ἐσὶν ἀιδεῖς
 θεοσα γὰρ ἡμεῖς ἀιδεῖς ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν αὐτῆ ἀιδεῖς
 ταῦτον, εἴτε * βαρβαροῦ τῆ λυγρῆν γὰρ λυγρῆν * * *
 ἀιδεῖς, ὅ ἐσὶν Ἐσραῖος τῆ ἀιδεῖς, εἴτε πᾶ
 B διώαμιν πανηροῦ καὶ ἐπὶ πᾶσι μὴ τῆ σπουδασ-
 τῆς ἐκείνης συμβέβηκεν ὁ παρθεναίουσας ἐν τῆ ἡμε-
 γαγεραμῶνον, εἴτε ἱσραὴλ ἢ ὁ ἀιδεῖς, ὅ ἐσὶν
 ἱσραὴλ αὐτῆ ἐμῆσθον τῆν γαμῶνα, καὶ * γαγεῖς * *
 αὐτῆ ποτε ἐπὶ ἱσραὴλ τῆ παρθεναίουσας βιβλίον
 ἀιδεῖς, πᾶσι οἰκονομουῖας τῆ θεοῦ, καὶ ἀιδεῖς
 ἐν αὐτῆ ὄψε χρείερα αὐτῆ, καὶ ἔξαπαρθεναίουσας
 ἐκ τῆ οἰκίας αὐτῆ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ὁ ἀιδεῖς διδὸς
 ἡμῶν ἀπὸ μέσον τῆ ὄψεως, καὶ τῆ γαμῶνα, καὶ
 ἀπὸ μέσον τῆ παρθεναίουσας αὐτῆ, καὶ ἀπὸ μέσον τῆ
 C παρθεναίουσας αὐτῆ, ὅ ἐσὶν οἰκονομουῖας ἡμῶν ἡμῶν
 ἀπὸ ἡμῶν ὁ ἀιδεῖς ὁ ἱσραὴλ. εἴτε ἢ οἱ συμβέβηκε
 σπουδαίουσας τῆ ἀιδεῖς μὴ μῆσθον τα αὐτῆ, πᾶ
 παρθεναίουσας ἐν τῆ οἰκία τῆ * ἀιδεῖς, καὶ γαγεῖς
 ὄψε αὐτῆ ἡν σπουδαίουσας ἱσραὴλ γαμῶνα, ἀιδεῖς
 καὶ ἐπὶ τῆν ἀιδεῖς ἱσραὴλ ἱσραὴλ ἀιδεῖς, ἱσραὴλ
 ἡμῶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ, καὶ ἀιδεῖς ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 ναυτοῦ, ὁ παρθεναίουσας τῆν ἀιδεῖς ἀπὸ παρθεναίουσας
 D παρθεναίουσας, εἴτε ὁ παρθεναίουσας τῆ γαμῶνα, ὅ ἐσὶν
 οἰκία, φησὶν, ὁ ἀιδεῖς ὁ παρθεναίουσας ὁ ἐξαπαρθεναίουσας
 ἀπὸ ἡμῶν ἐπαρθεναίουσας γαγεῖς αὐτῆ, πᾶ ἐπὶ αὐτῆ
 γαμῶνα, μὴ ὁ παρθεναίουσας αὐτῆ, ὅ ἐσὶν ἀιδεῖς
 ἱσραὴλ, φησὶν, ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ κινεῖς τῆ θεοῦ σπουδαίουσας
 αὐτῆ διδὸς μὴ ἱσραὴλ ἱσραὴλ, ἱσραὴλ ἐπὶ ὅ παρθεναίουσας
 ἱσραὴλ ἱσραὴλ εἰς ἱσραὴλ, πᾶς ἱσραὴλ (φησὶν)
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν εἰ δὲ διώαμιν καὶ παρθεναίουσας πᾶσι λυγρῆν
 ἐπὶ πᾶσι τῶν, εἰ φησὶν, ὅ ἐσὶν ἀιδεῖς αὐτῆ
 ὅ παρθεναίουσας ἐπαρθεναίουσας αὐτῆ ἱσραὴλ τῆ
 ἱσραὴλ αὐτῆ γαμῶνα μὴ ὁ παρθεναίουσας αὐτῆ σα-
 ἱσραὴλ, ἱσραὴλ μὴ ἀπὸ πόρνην καὶ ἐκ ἐκ ἐκ ἐκ
 ἢ λυγρῆν ἐκ αὐτῆ γαμῶνα * δὲ πᾶς ὁ παρθεναίουσας
 ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ τῆ ἱσραὴλ, πᾶσι τῆ θεοῦ σπουδαίουσας
 ἀπὸ ἡμῶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ ἱσραὴλ, καὶ ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 καὶ τῆ παρθεναίουσας, καὶ τῆ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ
 ἐπὶ ἱσραὴλ ὁ παρθεναίουσας βιβλίον τῆ ἀιδεῖς
 σπουδαίουσας, ὅ ἐσὶν ἐκ παρθεναίουσας γαμῶνα ἱσραὴλ
 ὁ ἐκ ἐκ ἐκ τῆ παρθεναίουσας γαμῶνα καὶ ἀπὸ πᾶσι
 ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ, φησὶν τῆ γαγεῖς
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ

ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ, φησὶν τῆ γαγεῖς
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ
 ἱσραὴλ, ὅ ἐσὶν ἀπὸ ἱσραὴλ ἱσραὴλ. ὅ ἐσὶν ἱσραὴλ ἱσραὴλ

alicui subdi qui Michaële inferior sit; eo
 sed enim inferior est ille qui poenitentia
 curam gerit. Danda igitur nobis opera
 est, ne qua in nobis sceditas reperiat, &
 coram Christo qui vir est, vel coram An-
 gelo nobis praefecto gratiam non invenia-
 mus: nam si indiligentiores fuerimus, li-
 bellum fortasse repudij nos quoque reci-
 piemus, & vel rectiore viduabimur, vel al-
 teri viro nos applicabimus: ego vero inauf-
 picato, & malis, ut ita dicam, avibus hoc
 cum Angelo connubium nos animæ no-
 stræ conciliaturos puto. At quoniam circa
 hunc locum versamur, quaestionem
 quandam, arduam licet & difficilem quæ
 in Apostoli legibus super rebus Ecclesia-
 sticis continetur, jam fortasse solvere &
 planam facere nos posse pronuntio: ex ijs
 enim qui Ecclesiæ nomen dederunt, ne-
 minem qui dignitatem aliquam præ mul-
 tis, quasi in symbolis fuerit consecutus,
 Paulus secundas nuptias expertum fuisse
 vult; nam in Priore ad Timotheum Epi-
 stola, leges de Episcopis ferens, Si quis,
 inquit, episcopatum desiderat, bonum opus
 desiderat. Oportet ergo episcopum irreprehen-
 sibilem esse, unius uxoris virum, sobrium,
 prudentem, & cætera: tum de Diaconis,
 Diaconi, inquit, sint unius uxoris viri, qui
 filiis suis bene præsent, & suis domibus, & reli-
 qua. Viduas autem constituens, Vidua sit, in-
 quit, non minor sexaginta annorum, que fuerit
 unius viri uxor: quæ vero deinde subjun-
 xit, ea tanquam alterum tertiumve mo-
 menti ac dignitatis locum obtinentia pro-
 tulit. At in Epistola ad Titum, Hujus rei
 gratia reliqui te Creta, ut ea quæ desunt, cor-
 rigas, & constituas per civitates presbyte-
 ros, sicut & ego disposui tibi. Si quis sine
 crimine est, unius uxoris vir, filios habens
 fideles scilicet, & quæ sequuntur. Cum au-
 tem fieri posse videremus, ut unius uxoris
 viris nonnulli bis matrimonio conjuncti
 longe meliores essent, dubij eramus quam-
 obrem Paulus ab Ecclesiasticis magistrati-
 bus digamos arceat; id enim mihi exami-
 ne dignum videbatur, propterea quod fie-
 ri potest, ut qui in duobus matrimonijs
 fuerit infelix, & alteram vxorem etiam
 nisi ad senectutem usque vxori convixerit,
 nec se fortasse vnquam ad castitatem &
 continentiam exerceverit, principem eli-
 gimus? Iam vero ab ijs quæ dicta sunt, ad
 legem de libello repudij mentem conver-

A δειτερον γδ εσαυτ μωχαλ. Αποδιδεσθε
 γδ οκεινσ ο τ μεταμοιασ. παρεσκευησ οω ημιν
 μηποτε βρεθη εν ημιν αζημιον παρζωμα, και
 μη βρωμιν χαλεν ενωπιον αιδεσ τω ζρωσ, η
 ε παγαμνις εφ ημιν αγνησ. εω γδ μη παροει-
 ρωιδου, ερα και ηκεισ ο βελλιον τω εδοσιασ
 ληφωμθα, και η ζρωβιστιωσ παροστασ, η ετι
 αιδρα ετερον ελωσωμθα. εγω δ ηγεμνι ετι σεν
 υσσιον τρωπο, εν υτως ονομασ, ληφωμθωι αγ-
 γελνσ παροσ τη ημετεραν ψυχη γαμωσ. Ημε-
 ρωσ δ ετ τω πωπον εστωμ. εμ ετι ζρωβωδωσ η
 ετ την τω εδοσολν παει ημ εκκρησαστην
 παραματων νομοθεσιασ (ερα εδω πασησ και
 παφασ παρζωσ, δυσλαπιον και δυσδωσσητον
 τυγαμωσ, δυωπομωμθα. εσθητα γδ ηρ δωπ η
 εκκρησιασ παροσ ην πα παρζωσ τωσ πολλωσ ωσ
 εν συμβολωσ αιειληφθητα βελιεωσ ο παωλωσ
 δωτερον πεπιεσθωαι γαμωσ. παει μ γδ ετι-
 σωπων νομοθενσ εν τη παροσ τιμωδων παροσρα
 φησιν. ει πασ ετισκωπησ εριγησ, και δω εργωσ
 ετισθημει. δει δει τω ετισκωπον αιεπιλησσιον εη,
 μιασ γεωμωκωσ ανδρα, υπαλιον, σωφρονα, και
 ε εησ. παει δ ερακεων, ερακεων, φησιν,
 ετωστω μιασ γεωμωκωσ ανδρασ, τεκων κηρωσ
 παροστωμωσ, και ηρ ιδων οικων, και ερωπα
 και χρεασ η καθισασ, χρεασ, φησιν, ετω μη ελα-
 σεν εησ εηκοτωσ, γαρωντα ενσ ανδρασ γεωμ.
 και μη παωπα φησ ε ετισκωπημθα, ωσ τωσ
 δωπεωσ και τειτωσ εν ε τη παροσ ηπωσ, τωσ
 φησιν, χαλεν απελιποσ σι εν κρητη, εν ε λει-
 ποτω ετισκωπησ, και κατασθησ ετ πωλι
 παρισυτεροσ, ωσ εγω σι διαπαμωμ. ει τωσ ετησ
 αιε γκαησ, μιασ γεωμωκωσ ανδρ, τεκωσ ετων
 πεσα δωραδη και ε εησ ετισκωπημθω δωραδη-
 τωσ δωρατων εη βελτιωσ πολλωσ τυγαμωσ πασ
 δωραμωσ μονογαμων, τι δηποτε σεν ετισκω-
 πι ο παωλωσ δωραμωσ εησ εωσ εκκρησαστησ
 καθισασθωαι αρχασ. και γδ ε δεικει μοι ζητησασ
 αξιον εησ ο τωσδωσ, πασ ενδραχωσ αι τυγαμω-
 εα τινα παει δυο γαμωσ εη τωσ οτωσ παρωβω-
 λωιτω την δωτερωμ, εγκαμπεσα και καθωρα
 εατα βελιωκωσασ παρζωσ η λοιπον μιζωσ γερωσ
 χρωσων. τωσ οω σεν αν δωλωσ ε παρωρ τι εωσ
 δηποτε ζητημωσ τω αρχωσ τωσ εκκρησιασ,
 η μ τωσδωσ δωραμωσ καθισασθωαι αρχωσ τωσ
 γαμωσ λεξωσ. η ε μονογαμων, και ει τυχοι μι-
 ζωσ γερωσ συμβιωσασ τη γεωμωκωσ, κεστωεωσ
 αρχωσασ, εσδ οτε μηδω γεωμωσασθωων εισ
 αρχωσασ και παρωστωμην: σεν δε ηρ ερημωσασ
 εισ τωσ εησ βελιωσ τωσ εδοσιασ νομωσ εφ
 σενωσ

1. Tim. 3, 2, 3.
 Tit. 1, 5.

Vide Hec

ε. κ. φησ
 ε. κ. φησ
 ε. κ. φησ
 ε. κ. φησ

runt, agentes contra id quod scriptum est, **1. Cor. 7. 39.** in quo sic habetur: *Mulier alligata est quanto tempore vivit viro, & contra illud: Igitur vivente viro mulier vocabitur adultera, si fuerit cum alio viro;* non omnino tamen sine ratione, hac enim contra legem initio latam & scriptam, ad vitanda pejora, alieno arbitrio morem gerentes eos permisisse verisimile est. Dicit vero fortasse Iudajcus quispiam vir, ex ijs qui Sospitatoris nostri doctrinæ refragari audent, Iesum ipsum cum dixit: **Matth. 5. 32.** *Omni qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam machari,* repudiandæ vxoris potestatem fecisse haud fecus ac Moysem, quem pro duritie cordis populi legem tulisse dixit: & illud: **Deuter. 24. 1.** *Quia scditatem in ea invenit,* idem esse dicit ac fornicationis causam, propter quam jure mulier à viro repudiari possit: verum huic respondendum est, etiam si ex Legis mandato mulier adulterij rea lapidibus necanda sit, non ita scditatem esse intelligendam; nec enim propter adulterij vel similem aliquam turpitudinem libellus repudij scribendus est, & conjugi in manus tradendus; sed quodlibet forsititan peccatum, scditatem nuncupasse Moysem, quod si à viro deprehensum erit in vxore, quæ gratiam coram viro non inveniat, libellus repudij scribitur, & è viri domo emittitur; *Ab initio autem non fuit sic.* Tum vero deinde Servator noster haud quaquam connubij solvendi propter vllum aliud flagitium facultatem concedens, quam solam fornicationem in vxore deprehensam, sic ait: *Omni qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam machari.* Quæri autem potest an vxorem repudiare non liceat, nisi in adulterio deprehensa sit, verbi gratia propter veneficium, vel quod infantem ab utroque genitum, viro peregre profecto, interfecerit, vel ob aliam quamlibet eadem: quin & si adulterij quidem insons viri domum clam diripiuisse & expilasse animadverfa sit, rogaverit aliquis an ejusmodi vxorem ex æquo & bono repudiabit, vt pate vetante Servatore, ne quis excepta fornicationis causa vxorem suam repudiet; vtrobique enim aliquid apparet absurdum, quod an revera absurdum sit ignoro: tanta enim pati & tolerare flagitia, quæ adulterio & scortatione pejora censerentur, plane à ratione videbitur esse alienum; rursus contra Servatoris præcepta agere, nemo est quin impium esse confiteatur. Ac proinde in animo meo id disputo, curnam non dixit: *Nemo uxorem excepta fornicationis causa repudiet;* at ait: *Qui dimiserit uxorem excepta fornicatione*

Α ἀδελφός, γαμείεσθαι γυναῖκα, ὡς ἂν ὁ γαμ-
 ῶν ἢ ποιῶντες ἐν τῇ λέλειπται. γυνή * δι' ἡ
 ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἢ αὐτῆς, καὶ τὸ ἀρ-
 ὄν μοιχαλὶς ἡ γυνὴ ἡγορεῖται ἀ-
 δεῖ ἐπεὶ τὸ ζῆλον τοῦ ἀδελφοῦ, ἢ μὴ πρῶτον ἀδελ-
 φός, εἰκός γὰρ τὸν συμπαροφραζόμενον συγκα-
 τοῖ χριστιανῶν ἐπιπέσειν ὡς τὸ ἀπὸ ἀρχῆς
 νενομοδοτηθῆναι καὶ γαμῶν ἡ γυνή. Ἔτι δὲ ἡ
 ἑλμῶνται πρὸς ἰουδαίους ἀπὸ ἐναποδοσῶν τῆς
 σωτηρίας ἡμῶν διδασκαλία, φησὶ ὅτι καὶ ἰσχυ-
 εῖται. ὅς αὖ ἀπολύσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἡρε-
 τὸς λόγος πορείας, ποιεῖ αὐτὴ μοιχαλίς,
 ἐπέσειν ἀπολύσει τὴν γυναῖκα, ὁμοίως μα-
 στί, ὅτι εἶπε περὶ τῆς σκληροκαρδίας τῆς θεοῦ
 νενομοδοτηθῆναι, καὶ ταῦτα ἡ φησὶ ἐπὶ τῇ
 ἡρῶ τῆς πορείας, διὸν δι' ὅτι οὐκ ἀπὸ γυναικὸς ἐκεί-
 νης ἀπὸ ἀδελφός, τὸ ὅτι ἔτι ἐν αὐτῇ ἔσται
 παρῶν. Ἄλλα λεκτέον περὶ ἀδελφῶν εἰσὶν ἢ
 καὶ τὸ νόμον * μοιχαλίς λιθοβοληθήσεται, δι-
 λόγι δὲ καὶ τὸ νόμον τῶ ἀρχαίων παρῶν.
 ἢ γὰρ ἐπὶ μοιχαλίᾳ δὲ γράσειν βιβλίον δαμα-
 σίς, καὶ δίδοναι εἰς τὰς χεῖρας τῆς γυναῖκος, ἢ
 λαὶ πηλικαυτῆ ἀρχαίωσιν, ἀλλὰ γὰρ τὰ μα-
 σίς πρὸς ἀμάρτημα, ἔσται ἡμῶν ἐπὶ παρῶν,
 ὡς αὐτῶν ὡς αὐτῶν τῶ ἀδελφῶν ἐν γυναίκα μὴ
 βέλους ἡ γυνή ἐναπο τῶ ἀδελφῶν, γράσειται
 τὸ τῶ δαμασίᾳ βιβλίον, καὶ ἔσται ἡμῶν ἐν
 τῆς οἰκίας τῶ ἀδελφῶν ἢ γυνή, ἀπὸ ἀρχῆς δὲ ἢ
 γὰρ οὐκ ἔσται. μὴ ταῦτα φησὶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν
 μηδαμῶς ἐπιπέσειν ἐπὶ ἀλλὰ ἀμάρτημα
 ἀφ' ὅτου γάμος, ἢ μόνον πορεία βέλους ἐν
 τῇ γυναίκα, τὸ ὅς αὖ ἀπολύσει τὴν γυναῖκα αὐ-
 τῶν, ἀπὸ τῶν λόγων πορείας, ποιεῖ αὐτὴ μοιχα-
 λίστα. Ζητεῖται δὲ αὖ ἐπὶ τῶ καλῶν τῶν
 γυναῖκα ἀπολύσει, ἢ μὴ ἐπὶ πορεία μὴ ἀλλὰ,
 φέρεται δὲ εἶπαι, ἐπὶ φαρμακεία, ἢ δαμασίς,
 ὡς τὴν ἀποδομίαν τῶ ἀδελφῶν, τῶ ἡμεῖς
 αὐτοῖς παιδίς, ἢ ἐφ' οἰκονομίας ὅτι. εἰ δὲ καὶ
 ὡς αὐτῶν καὶ συλλάσει τὴν οἰκίαν ὡς αὐτῶν τῶ
 ἀδελφῶν, μὴ πορεύσει δὲ, ζητεῖται πρὸς αὐτὸν ἐν
 λόγῳ τὴν ἑαυτῶν ἀποβλεπῶν, ὡς τῶ σωτῆρος
 καλῶντος ἀπὸ τῶν λόγων πορείας ἀπολύσει πε-
 να τὴν ἑαυτῶν γυναῖκα. ἔκατ' ὅτι γὰρ ἐμπεφύκει
 πρὸς αὐτὸν, ὅτι οἶδα δὲ ἐν ἀληθείᾳ ἄπαιον· τολι-
 κῶν γὰρ αὐτῶν ἀμάρτημα αὐτῶν εἶδον ἐπὶ
 χεῖρας μοιχαλίας καὶ πορείας, ἀρχῆς ἐπὶ ἔδει.
 πάλιν τὸ ἀπὸ ποίσει ὡς τὸ βέλους τῶ διδ-
 ασίᾳ τῶ σωτῆρος, πρὸς δὲ ὁμολογήσει αὐτοῖς
 τυγχάνειν ἐφ' ὅτι τῶν τῶν ἀφ' ὅτι οἶδα εἶπαι
 μηδαμῶς ἀπολύσει τὴν γυναῖκα αὐτῶν, ἀπὸ τῶν λόγων πορείας. φησὶ δὲ ὅς αὖ ἀπολύσει τὴν γυναῖκα

Matth. 7.7. 7.8.

dum : Petite & dabitur vobis , & ad ea quæ subjunguntur : Omnis enim qui petit , accipit . Nam si quibus datum est , verbum istud de perfecta castitate consequenda capiunt , eam postulet qui voluerit , assentiens ac fidem ei habens qui dixit : Petite & dabitur vobis , nec vlllo modo dubitans quin Omnis qui petit , accipiat . Hic vero quæres quisnam ille sit , qui petit : quisquis enim non accipit , non petit , etiamsi petijisse videatur ; nam vanum esse illud : Omnis qui petit , accipit , dicere minime fas est . Quis ergo ille est qui accipit , nisi qui paruit lesu dicenti : Si stabitis ad orandum , credite quia accipietis , & eveniet vobis ? Is enim qui petit , omnibus viribus eniti debet , vt spiritu & mente oret , & indefinenter orare ,

Luc. 18. 1. 1. illius memor : Dicebat autem & parabolam ad illos , quoniam oportet semper orare , & non deficere , Dicens : Iudex quidam erat in quadam civitate , & quæ subnexa sunt . Ad cognoscendum autem quid sit petere , quid accipere , & quid illud : Omnis qui petit accipit , conducibile illud quoque est : Dico vobis , effsi non dabit illi surgens , eo quod amicus eius sit ; propter improbitatem tamen eius surget , & dabit illi quotquot habet necessarios . Itaque subjungitur : Et ego dico vobis , Petite & dabitur vobis , & cætera . Insuper vero propter istud : Non omnes capiunt verbum illud , sed quibus datum est , id quoque nos provocare potest ad orandum , ita vt impetrare mereamus : Quis autem ex vobis patrem petit piscem , nunquid pro pisce serpentem dabit illi ? & reliqua . Perfectam etgo in coelibatu , & castitate munditiam , egregium videlicet donum ijs largietur Deus , qui ex animo & cum fide , & precibus illam continuis postulabunt .

Matth. 11. 24, 25.

Luc. 18. 1. 1.

Luc. 11. 8. 9.

Luc. 11. 11.

Α καὶ δεησάτω ὑμῖν . καὶ τὰ ἐπιθερομένη αὐτοῖς . πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει ; εἰ γὰρ ἡροδοτοῦ παρὲν ἔ πομπῆ καὶ καθαρόειν λόγον οἷς δέδοται , ὁ βουλόμηνος αἰτήτω , πεθόμενος καὶ πασθίων τῶν λόγων . αἰτέτω , καὶ δεησάτω ὑμῖν , καὶ μὴ ἀμυδρόμενοι παρὲν ἔ . πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει . ἐν γὰρ ὁ ἀνομήματος ζήτησις τίς ὁ αἰτῶν . οὐδέ τις γὰρ αἰτῶν μὴ λαμβανόντων , εἰ καὶ ἔδωκεν ἡτικέτω , ἡπεσαν , ἐπὶ δὲ θεμιτὸν φάσκεν ἰσοδοτοῦ ἔπὶ τὸ πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει . τίς αὐτῶ ὁ αἰτῶν , ἢ ὁ παρὰ τοῖς τῶν ἰσοδοτῶν λέγοντι . εἰ δὲ ἐκείνη παρεθετοχρόνημα , παστῆσται ἔπὶ λαμβάνετε , καὶ ληλασάτω ; καὶ ὁ τὸ αἰτῶν πάντα ποιεῖν πᾶντα ἔπὶ τῶν ἄλλων ἢ αἰτῶν λαμβάνει . παρεθετοχρόνημα ὁ καὶ τῶν καὶ ἀδελφείας παρεθετοχρόνημα , μεμνημένοι καὶ τῶν ἔλεος δὲ παρεθετοχρόνημα αὐτοῖς παρὲν ὁ δὲν παρῶντι παρεθετοχρόνημα αὐτοῖς , καὶ μὴ ἐκκαχίον , λῆσαν . κεκτῆς τῆς ἐν ἐν τῶν πόλεις , καὶ τῶν ἐκκαχίοντων δὲ , εἰς τὸ γνωσκῶν τίς αἰτῶν , καὶ ὁ λαβόν ἔπὶ , καὶ τὸ πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει , καὶ τὸ λαβαῖ ὑμῖν , εἰ καὶ ἢ δώσει αὐτοῖς ἀνατῆς , ἀδελφῶν ἔπὶ φιλαν αὐτῶν . ἀδελφῶν γὰρ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῖς ἐχρησάτω δώσει ὅσων χρῆται . ὁ παρὰ τῶν καὶ καὶ ἢ ὑμῖν λέγω , αἰτήτω καὶ δεησάτω ὑμῖν , καὶ τῶν ἐκκαχίοντων . ἐπὶ παρεθετοχρόνημα ἀδελφῶν τῶν παρῶν παρεθετοχρόνημα τὸ λέγον , ἀλλ' οἷς δέδοται , εἰς τὸ αἰτῶν ἀξίως τῶ λαβόν , καὶ τὸ τίς ὁ αἰτῶν τὸ παρῶντι ἐπὶ ὑποσχεσάτω ἰσχυρῶν , μὴ ἀπὶ ἰσχυρῶν ὅσον ἐπὶ δώσει αὐτοῖς ; καὶ τῶν ἐκκαχίοντων δώσει ὅσον ἀγαθὸν δώσω . τὴν πομπῆ καθαρότην ἐν ἀγαθία καὶ ἀρχία ὁ θεός , τῶν ἐκκαχίοντων ἡμῶν καὶ μὴ πᾶστας , καὶ ἀδελφείας ἐκ παρεθετοχρόνημα αἰτῶν αὐτοῖν .

ORIGENIS ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ
 COMMENTARIORVM
 IN EVANGELIVM
 SECUNDVM MATTHÆVM
 TOMVS DECIMVS QVINTVS.

TOMEIS TO
 KATA MATΘAION
 ΕΞΗΓΗΤΙΚΩΝ
 ΤΟΜΟΣ Η΄

De differentia Eunuchorum
 Περὶ διαφορῶν εὐνύχων

Matth. cap. 19. v. 11.

Sunt enim Eunuchi , qui de matris utero sic nati sunt : usque ad id : Qui potest capere capiat . Postquam falsas duas , quæ in hunc locum proferrî possunt , explicationes , ante eam quæ nobis ad verum videtur propius accedere , proposuerimus , & eas

Ἐτοὶ γὰρ εὐνούχοι οἱ πῆες ἐκ κελίας μητρος ἐγγενῆσιν ἑσῶν ἔσῶν . εἰς τῶν ὁ δυνάμηνος χρῆται , χρῆται τῶν . δύο ἐσῶν ἑσῶν παρὲν τῶν παρὲν δὲ τῶν παρεθετοχρόνημα ἡμῶν ἀλλοθῶς εἰς τὸ πᾶν διηγήσις ἐκκαχίοντων , καὶ μὴ